

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA NA LEKCJACH CHEMII DLA KLAS I-III PO GIMAZJUM I KLAS I PO SZKOLE PODSTAWOWEJ

I. POSTANOWIENIA OGÓLNE:

1. Przedmiotem kontroli, oceny i diagnozy osiągnięć edukacyjnych ucznia są:
 - Wiadomości i umiejętności - wg programu
 - Zaangażowanie w proces nauczania - uczenia się (aktywność).
2. Bieżąca ocena osiągnięć edukacyjnych uczniów odbywa się według skali stopniowej, zgodnie z opisem wymagań edukacyjnych z uwzględnieniem różnicowania na poszczególne stopnie szkolne i poziomy wymagań (podstawowy, ponadpodstawowy).
3. Ocena jest jawna zarówno dla ucznia, jak i jego rodziców.
4. Na dwa tygodnie przed klasyfikacyjnym posiedzeniem rady pedagogicznej nauczyciel informuje ucznia i jego rodziców o przewidywanej dla niego ocenie klasyfikacyjnej (w przypadku zagrożenia oceną niedostateczną, na miesiąc przed). Ocena proponowana może ulec zmianie w zależności od postawy ucznia w górę i w dół
5. Jeśli dla danych zajęć edukacyjnych ustalona ich liczba w tygodniu wynosi:
 - 1-2 godziny – to w ciągu okresu każdy uczeń musi mieć co najmniej 3 oceny z różnych form oceniania;
 - 3 i więcej godzin w tygodniu – to w ciągu okresu każdy uczeń musi mieć co najmniej 5 ocen z różnych form oceniania.

II. FORMY I ZASADY KONTROLI:

1. Metody pomiaru i oceny osiągnięć uczniów

1.1. Kontrola bieżąca:

- ✓ Odpowiedź ustna - ma formę indywidualnej rozmowy nauczyciela z uczniem, podczas której nauczyciel kontroluje i ocenia osiągnięcia dydaktyczne ucznia.
- ✓ Wypowiedź pisemna:
 - kartkówki
 - nie zapowiedziane, trwają do 15 minut
 - obejmują materiał maksymalnie z 3 ostatnich lekcji, bądź z zadania domowego
 - w przypadku zgłoszenia przed lekcją nieprzygotowania, uczeń może odstąpić od pisania kartkówki bez konsekwencji oceny niedostatecznej
 - sprawdziany
 - zapowiedziane z tygodniowym wyprzedzeniem
 - trwają ok. 40 minut, a w przypadku przygotowań do matury nawet ok. 80 min.
 - uczniowie nieobecni mają obowiązek je zaliczyć.
 - ocena niedostateczna może (powinna) zostać poprawiona.
 - Odpowiedź podczas lekcji powtórzeniowej przed sprawdzianem traktowana jest jako sprawdzian ustny, a poprawą oceny niedostatecznej jest ocena ze sprawdzianu pisemnego z tych treści.
- ✓ Praca domowa i lekcyjna ucznia:

- nauczyciel precyzyjnie i zrozumiale formułuje treść pracy domowej, obowiązkiem ucznia jest zapisanie jej w zeszyt przedmiotowym lub kartach pracy.
- prace domowe mogą być krótkoterminowe (do dwóch tygodni) i długoterminowe (wykonywane w okresie dłuższym).
- Uczeń na bieżąco uzupełnia karty pracy i ma je na każdej lekcji tak jak zeszyt przedmiotowy.

✓ Zeszyt przedmiotowy ucznia i karty pracy

- obowiązkiem ucznia jest systematyczne i staranne (estetyczne i czytelne) prowadzenie notatek lekcyjnych w zeszyt przedmiotowym, nieprowadzenie notatek jest jednoznaczne z oceną niedostateczną za zeszyt.
- brak uzupełnionych kart pracy jest jednoznaczny z oceną niedostateczną.

✓ Powtórzenie wiadomości

- uczniowie przed pracą klasową kończącą dział są przygotowani do lekcji powtórzeniowej, utrwalającej materiał. Odpowiedź ustna traktowana jest na niej jako sprawdzian ustny. Nieusprawiedliwiona nieobecność lub nieuzasadniona nieobecność na niej skutkuje oceną niedostateczną.

1.2. Kontrola końcowa – zakończenie działu

- ✓ Sprawdziany pisemne lub ustne - oceny z nich mają najistotniejszy wpływ na ocenę semestralną.
- ✓ Powtórki do matury

Uczniowie klas maturalnych, którzy zadeklarowali chęć zdawania chemii na maturze mają obowiązek zaliczyć na ocenę w klasie trzeciej cały materiał nauczania chemii w liceum. Powtarzanie materiału do matury odbywa się na zajęciach fakultatywnych pod kierunkiem nauczyciela. Po zrealizowaniu na fakultetach określonej partii materiału uczniowie zgodnie z podanym przez nauczyciela harmonogramem zaliczają dany materiał na ocenę. Uczniowie nie uczestniczący w zajęciach fakultatywnych mają obowiązek przygotować się do powtórek we własnym zakresie i zaliczyć je na ocenę z pozostałymi uczniami wg harmonogramu. Oceny z powtórek wpływają na ocenę końcową z przedmiotu. Jeśli uczniowie zadeklarowali chęć zdawania matury z chemii w trakcie trwania semestru, mają obowiązek zaliczenia wszystkich zaległych sprawdzianów powtórzeniowych do końca roku szkolnego. Niezaliczenie tego materiału skutkuje uzyskaniem **oceny niedostatecznej** na koniec roku.

1.3. Nadobowiązkowe formy aktywności uczniów

Ocenie podlegają następujące formy aktywności:

A. Aktywność na zajęciach

- zajmowanie stanowiska, wyrażanie opinii
- pracę w grupach
- poszukiwanie materiałów związanych z bieżącymi tematami lekcji

B. Prace dodatkowe

- opracowanie prezentacji multimedialnej – samodzielne przedstawienie prezentacji oraz zainteresowanie nią słuchaczy
- wykonanie pomocy dydaktycznej, gazetki szkolnej
- aktywność szkolna.

- aktywność pozaszkolna - udział w olimpiadach i konkursach, projektach .

1.4. Wagi poszczególnych form pomiaru osiągnięć uczniów

Forma pomiaru osiągnięć uczniów	Waga
Odpowiedź ustna	1
Kartkówka	1
Praca domowa i dodatkowa	1
Aktywność	1
Zeszyt przedmiotowy	1
Sprawdzian (praca klasowa)	2
Powtórki do matury	2

III. KRYTERIA OCENY

- Oceny bieżące oraz śródroczne i roczne oceny klasyfikacyjne z zajęć edukacyjnych ustala się według następującej skali:
 - 1) stopień celujący 6
 - 2) stopień bardzo dobry 5
 - 3) stopień dobry 4
 - 4) stopień dostateczny 3
 - 5) stopień dopuszczający 2
 - 6) stopień niedostateczny 1
- W ocenianiu bieżącym dopuszcza się stosowanie określonych w ust. 1 ocen z plusem lub minusem.
- W szkole stosuje się punktowy system oceniania, przy czym na poszczególnych zajęciach edukacyjnych obowiązuje następujący sposób przeliczania punktów na oceny:
 - 1) 0% - 39,99% – niedostateczny (1/ ndst);
 - 2) 40% - 54,99% – dopuszczający (2/ dop.);
 - 3) 55% - 69,99% – dostateczny (3/ dst);
 - 4) 70% - 84,99% – dobry (4/ db);
 - 5) 85% - 95,99% – bardzo dobry (5/bdb);
 - 6) 96% - 100% – celujący (6/ cel);

IV. WYMAGANIA EDUKACYJNE

- Stopień celujący otrzymuje uczeń, który:
 - ✓ posiada pełnię wiedzy i umiejętności z zakresu podstawy programowej w danym etapie kształcenia,
 - ✓ samodzielnie i twórczo rozwija własne zainteresowania i uzdolnienia,
 - ✓ biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych i praktycznych z programu nauczania,
 - ✓ proponuje rozwiązania nietypowe lub osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych albo posiada inne porównywalne osiągnięcia,
- stopień bardzo dobry otrzymuje uczeń, który:

- ✓ opanował pełny zakres wiadomości i umiejętności określonych programem w danym etapie nauki,
- ✓ samodzielnie rozwiązuje problemy teoretyczne oraz praktyczne wynikające z programu nauczania,
- ✓ potrafi zastosować posiadane wiadomości i umiejętności w rozwiązywaniu problemów i zadań w nowych sytuacjach,

c) stopień dobry otrzymuje uczeń, który:

- ✓ opanował wiadomości i umiejętności określonych programem w danym etapie nauki niemal w pełnym zakresie, ale opanował je na poziomie przekraczającym wymagania zawarte w podstawie programowej,
- ✓ poprawnie stosuje posiadane wiadomości i umiejętności w samodzielnym rozwiązywaniu problemów i zadań typowych, znanych z lekcji lub podręcznika,

d) stopień dostateczny otrzymuje uczeń, który:

- ✓ opanował znaczącą część wiadomości i umiejętności określone podstawą programową w danym etapie nauki,
- ✓ poprawnie stosuje posiadane wiadomości i umiejętności w rozwiązywaniu problemów i zadań o niewielkim stopniu złożoności w sytuacjach typowych, często powtarzających się na lekcji,

e) stopień dopuszczający otrzymuje uczeń, który:

- ✓ nie opanował w pełni wiadomości i umiejętności zawartych w podstawie programowej, ale opanował je w zakresie niezbędnym do dalszego kształcenia z danego przedmiotu,
- ✓ potrafi z pomocą nauczyciela rozwiązywać problemy i zadania praktyczne o niewielkim stopniu trudności, często powtarzające się podczas lekcji i w życiu codziennym,

f) stopień niedostateczny otrzymuje uczeń, który:

- ✓ nie opanował wiadomości i umiejętności określonych podstawą programową, a istniejące braki uniemożliwiają mu dalsze zdobywanie wiedzy z danego przedmiotu, nie potrafi rozwiązywać zadań o elementarnym stopniu trudności nawet z pomocą nauczyciela.

Wymagania szczegółowe na poszczególne oceny dla poszczególnych klas po gimnazjum i szkole podstawowej znajdują się w oddzielnych załącznikach i są do wglądu u nauczycieli przedmiotu.

V. EWALUACJA OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW

W procesie ewaluacji osiągnięć uczniów, oprócz czynności zakwalifikowanych do wymagań podstawowych i ponadpodstawowych należy uwzględnić umiejętności uniwersalne, czyli ponadprzedmiotowe, tj:

- pozyskiwanie informacji z różnych źródeł
- krytyczną ocenę informacji pochodzących z różnych źródeł
- przetwarzanie informacji z jednej formy zapisu w inną
- interpretowanie, uogólnianie i wnioskowanie
- uzasadnianie opinii i sądów
- wartościowanie działań człowieka dotyczących spraw zdrowia, środowiska i wykorzystywania badań chemicznych
- prezentowanie swojej wiedzy w formie ustnej i pisemnej

VI. ZASADY OCENIANIA UCZNIÓW

1. Uczniowie realizujący materiał z chemii w zakresie podstawowym mogą raz w semestrze zgłosić nieprzygotowanie do lekcji, a w zakresie rozszerzonym dwa razy w semestrze sporządzając na przerwie listę nieprzygotowanych osób i wręczając ją nauczycielowi zaraz po wejściu do klasy. Za nieprzygotowanie uważa się także brak pracy domowej lub uzupełnionych kart pracy. Uczeń zgłaszający nieprzygotowanie uczestniczy w pełni na zajęciach lekcyjnych. Osoba, która spóźni się na zajęcia nie może zgłosić nieprzygotowania.
2. Uczeń ma prawo zgłoszenia nieprzygotowania i jest zwolniony z pisania sprawdzianów, kartkówek i odpowiedzi ustnej w ciągu trzech dni po nieobecności usprawiedliwionej trwającej:
 - co najmniej tydzień – z przedmiotów, z których zajęcia odbywają się raz w tygodniu,
 - co najmniej trzy dni – z pozostałych przedmiotów.
3. Uczeń po nieobecności w szkole ma obowiązek uzupełnić braki. Jeśli nieobecność z powodu choroby przedłużała się ponad dwa tygodnie, uczeń na pierwszych zajęciach po chorobie, przedstawia zaświadczenie lekarskie i indywidualnie ustala z nauczycielem termin nadrobienia zaległości.
4. Informacje o terminie, formie i zakresie planowanych sprawdzianów podawane są z tygodniowym wyprzedzeniem.
5. Jeśli uczeń z przyczyn losowych nie może napisać sprawdzianu w określonym terminie, ma obowiązek uczynić to niezwłocznie po przyjsciu na zajęcia – sam zgłasza się do nauczyciela.
6. Poprawy) form pisemnych odbywają się na zajęciach konsultacyjnych zgodnie z harmonogramem nauczyciela w terminie ustalonym z uczniami nie później niż dwa tygodnie po oddaniu sprawdzianu.
7. Pracę klasową lub sprawdzian można poprawiać tylko jeden raz. Na jednych konsultacjach można poprawiać tylko jedną pracę klasową lub sprawdzian.
8. Uczniowie **nieobecni w szkole w dniu konsultacji** nie mają prawa przystępować do poprawiania prac klasowych w tym samym dniu.
9. Poprawie podlega jedna praca klasowa, jedna kartkówka, jedna odpowiedź ustna i praca domowa w ciągu semestru.
10. Poprawa musi nastąpić w ciągu 2 tygodni od zapoznania uczniów z ocenami (wpisania do dziennika elektronicznego), uczeń sam zgłasza się na konsultacje zgodnie z harmonogramem nauczyciela.
11. Poprawie podlegają oceny niedostateczne chyba, że uczeń w ciągu semestru takiej nie otrzymał, wówczas poprawie podlegają oceny wyższe niż niedostateczna.
12. Uczeń, który pisze niesamodzielnie pracę klasową, otrzymuje ocenę niedostateczną bez możliwości jej poprawiania.
13. **Poprawie podlegają wyłącznie kartkówki, które zakresem treści nie pokrywają się z zakresem pracy klasowej (tematy wyłączone z pracy klasowej). Kartkówka zostaje uznana za poprawioną w momencie uzyskania oceny pozytywnej z pracy klasowej, która zakresem treści pokrywa się z kartkówką.**
14. Kartkówki nie zapowiedziane nie podlegają poprawie.
15. **Poprawą odpowiedzi ustnej i pracy domowej jest kolejna odpowiedź ustna i praca domowa, z innego zakresu tematycznego w terminie wyznaczonym przez nauczyciela.**
16. Anulowanie oceny oznacza nie branie jej pod uwagę, ale nie kasowanie jej fizycznie z dziennika.
17. Oceny niedostateczne z kartkówek, odpowiedzi ustnej i pracy domowej świadczą o niesystematycznej pracy.
18. Maturzyści zdający maturę z chemii mają **obowiązek zaliczenia na ocenę materiału powtórkowego** do matury w wyznaczonym przez nauczyciela terminie. Oceny z powtórek wpływają na ocenę końcową.

19. Jeśli ocena wystawiana na semestr lub koniec roku waha się, uczeń może starać się o jej podwyższenie, za zgodą nauczyciela poprawiając najniższą ocenę z pisanych wcześniej sprawdzianów.
- 20. Ocena semestralna i końcowa nie wynika ze średniej ważonej. Jest wypadkową ocen, systematyczności i aktywności ucznia na lekcji.**
21. **Kończącą ocenę bardzo dobrą i dobrą uzyskuje uczeń, który pracuje systematycznie.**
22. **W przypadku wahania się oceny końcoworocznej, uczeń po uzgodnieniu z nauczycielem może poprawić wskazaną przez nauczyciela pracę klasową lub sprawdzian, w celu podwyższenia oceny, pomimo iż termin poprawy już minął.**
23. W ostatnim tygodniu nauki uczniowie klas I i II piszą sprawdziany diagnozujące które są obowiązkowe dla każdego ucznia.

Opracowanie : nauczyciele chemii Izabela Kielska, Dobrawa Wycichowska-Dziwina